

Motion till riksdagen 2025/26:3372

av **Jacob Risberg m.fl. (MP)**

Ett slut på ockupationen av Palestina

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att verka för en permanent vapenvila mellan Israel och Hamas och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige bör verka för att få till stånd en hållbar fredsprocess som leder till en rättvis tvåstatslösning, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige ska verka för att gisslan och andra illegalt frihetsberövade personer som hålls av Hamas och Israel återförenas med sina familjer, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige ska verka för att EU pausar associeringsavtalet med Israel då de tydligt bryter mot kriterierna för mänskliga rättigheter, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige ska verka för att EU inför handelssanktioner mot Israel på grund av brotten mot internationell rätt som begås i Palestina, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige ska verka för att EU inför sanktioner mot den israeliska regeringen, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige bör undersöka möjligheten för EU att terrorklassa våldsamma bosättare och bosättarorganisationer och tillkännager detta för regeringen.

8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att stoppa varor från Israels illegala bosättningar på Västbanken, inklusive östra Jerusalem och Golanhöjderna, från att komma in på EU:s inre marknad och tillkännager detta för regeringen.
9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige bör belägga det israeliska styret och militären med inreseförbud och tillkännager detta för regeringen.
10. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om stoppad visumfrihet till Sverige för israeliska bosättare och tillkännager detta för regeringen.
11. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige och EU bör ta ytterligare steg för att inte ge stöd till bosättningar som undergräver tvåstatslösningen, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
12. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige bör följa Internationella domstolens utlåtande om ockupationen av det palestinska territoriet och tillkännager detta för regeringen.
13. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige bör vara aktivt i FN för att få ett slut på Israels olagliga ockupation exempelvis genom att stödja resolutioner i FN:s generalförsamling och säkerhetsråd som syftar till att få ett slut på Israels olagliga ockupation av Palestina, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
14. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige bör verka för att EU inför ett vapenembargo mot Israel, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
15. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige bör stoppa allt militärt samarbete med Israel och att Sveriges försvarsattaché vid ambassaden i Tel Aviv bör kallas hem och tillkännager detta för regeringen.
16. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att kräva att Israel ger obegränsad tillgång till Gaza för humanitära insatser, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
17. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att brott mot mänskligheten, krigsförbrytelser och ekocid begångna av Israel och Hamas måste utredas och tillkännager detta för regeringen.

18. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige bör ansluta sig till Sydafrikas anmälan till Internationella domstolen om att Israel ska utredas för folkmord och tillkännager detta för regeringen.
19. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att miljö rättvisa ska vara en central del av freds förhandlingarna mellan Israel och Palestina och tillkännager detta för regeringen.
20. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige ska ha ett fortsatt starkt bistånd i Palestina, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
21. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ett starkt kärnstöd till UNRWA och tillkännager detta för regeringen.
22. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att omedelbart återuppta stödet till det ekumeniska följeslagarprogrammet samt palestinska MR-organisationer och tillkännager detta för regeringen.
23. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att svenskt humanitärt bistånd till Palestina måste stärkas för att möta de enorma behov som konflikten skapat och tillkännager detta för regeringen.
24. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige bör ta emot patienter från Gaza och tillkännager detta för regeringen.
25. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige bör gå samman med andra länder och skicka en räddningsflotta med nödhjälp till Gaza och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Den humanitära situationen i Gaza är obeskrivlig. Den beror inte på någon naturkatastrof – den är politiskt skapad. Medan omvärldens ögon bedrivat följt utvecklingen i Gaza har världens ledare stått handlingsförlamade. I skuggan av Gaza har utbyggnaden av bosättningarna och våldet i östra Jerusalem och Västbanken fortsatt öka. Ansvar för det pågående folkmordet i Gaza vilar på Israels regering, så EU bör införa sanktioner mot den.

Miljöpartiet har sedan länge krävt att Sveriges regering agerar kraftfullt – men regeringen har stått fortsatt passiv samt gömt sig bakom ett oenigt EU. Vi i Miljöpartiet menar att regeringen inte levt upp till sina förpliktelser enligt konventionen om förebyggande och bestraffning av brottet folkmord (folkmordskonventionen) om att

förhindra folkmord. Man har heller inte levt upp till sina sedvanerättsliga förpliktelser att inte bistå och inte erkänna överträdelser av internationell rätt. Därtill har Sverige inte följt Internationella domstolens rådgivande yttrande om Israels olagliga ockupation. Vi har begärt att konstitutionsutskottet granskar detta.

För Miljöpartiet är det självklart att verka för en rättvis fred och för ett fritt och demokratiskt Palestina, med alla till buds stående medel. Nedan redogör vi för de åtgärder vi vill se regeringen vidta – och varför.

Ockupationen av Palestina

I snart sex decennier har Israel ockuperat Palestina, en ockupation som gång på gång förklarats strida mot internationell rätt. Sverige och resten av det internationella samfundet har ett ansvar för att sätta press på Israel och inte blunda för den israeliska bosättningspolitiken. Israel måste respektera internationell rätt och på allvar försöka att hitta vägar framåt för en tvåstatslösning, i stället för att fortsätta att expandera sina bosättningar på palestinsk mark.

Israels bosättningspolitik, inklusive vräkningar av palestinska familjer, strider mot internationell rätt, underminerar tvåstatslösningen och bidrar till en förhöjd konfliktnivå. Den måste upphöra. Ockupationen av Palestina och den diskriminering av palestinier som råder är grundorsaken till våldsamheterna som föder extremerna på båda sidorna av konflikten. Den expansiva bosättningspolitiken omöjliggör tvåstatslösningen. I juli 2024 kom Internationella domstolen (ICJ) med ett utlåtande om att Israels ockupation är olaglig och krävde att Israel drar sig tillbaka så snart som möjligt. På punkt efter punkt slår domstolen fast att bosättningspolitik, tvångsmässigt övertagande av mark och utnyttjandet av naturresurser, tvångsmässig förflyttning av palestinier, införandet och tillämpning av israelisk lag på ockuperade områden samt övervåld i stället för skyddande av befolkningen på de ockuperade områdena strider mot internationell lag. Domstolen säger också att samtliga stater har en skyldighet att inte erkänna ockupationen som laglig samt att inte ge stöd som kan innebära att den fortsätter.

18 september 2024 antog FN:s generalförsamling en resolution, utifrån ICJ:s yttrande, om att Israel hade ett år på sig att leva upp till kravet om att avsluta ockupationen och montera ner bosättningarna. Ett år har nu gått och bosättningarna har fortsatt växa, och bosättningsvåldet fortsätter stödjas av de extrema falangerna i Israels regering, där flera själva har bakgrund som bosättare.

Om man är seriös med att stötta en tvåstatslösning på sikt måste man göra allt för att stoppa denna politik. Både israeler och palestinier har rätt till frihet, utveckling, trygghet och självbestämmande inom säkra och erkända gränser.

Miljöpartiet stöttar Palestinas rätt att existera och vill att regeringen markerar hårdare mot Israels illegala bosättningar. Vi förordar en tvåstatslösning, enligt 1967 års gränser, där både Israel och Palestina delar Jerusalem som huvudstad. Att Israels tvångsförflyttningar av palestinier, konfiskeringar av palestinsk mark, utomrättsligt dödande och ojämlikhet inom rättssystemet utgör apartheid är en helt rimlig tolkning av skrivningarna i Romstadgan och apartheidkonventionen.

EU och dess medlemsstater måste hålla fast vid krav på respekt för mänskliga rättigheter när det gäller handelsvillkor med Israel och med de palestinska myndigheterna. EU-domstolen slog 2019 fast att EU:s medlemsländer måste skilja på produkter från ockuperade områden och produkter från Israel. Sverige och EU bör ta ytterligare steg för att inte ge stöd till bosättningar som undergräver tvåstatslösningen genom att helt stoppa handeln med varor från bosättningar. Bosättare bör heller inte få åtnjuta den visumfrihet till EU som övriga israeler har.

Kriget och folkmordet i Gaza

Sedan Hamas fruktansvärda terrorattack har brutala folkrättsbrott i Gaza mötts av handlingsförklamation från världens ledare. Det är en tragedi vi fått följa i realtid under två års tid. Omvärlden måste göra allt i sin makt för att få slut på Israels folkmord och utkräva ansvar. Det krävs tydliga internationella ställningstaganden och aktiv diplomati för att vi ska få till stånd en permanent vapenvila och kunna påbörja en långsiktig fredsprocess som kan leda till en hållbar och rättvis tvåstatslösning. Det krävs också att Hamas omgående släpper alla i gisslan och att Israel släpper alla illegalt frihetsberövade palestinier. Det yttersta ansvaret för att avsluta konflikten fredligt vilar på Israel som ockupationsmakt och militärt överlägsen part.

FN och andra människorättsorganisationer har kunnat fastslå att Israel begått en rad grova folkrättsbrott, inklusive brott som faller under folkmord och brott mot mänskligheten. Enligt FN:s högkommissarie för mänskliga rättigheter finns det bevis för att både Hamas och Israel har begått krigsförbrytelser. Sverige måste verka för att folkmord, brott mot mänskligheten och krigsförbrytelser utreds, och agera utifrån folkrättsprincipen responsibility to protect. Det är väldigt viktigt att vi står upp för de oberoende domstolarna Internationella brottmålsdomstolens (ICC) och Internationella

domstolens (ICJ) bedömningar och mandat. Sveriges regering borde ansluta sig till Sydafrikas anmälan till ICJ om att Israel ska utredas för folkmord och försvara ICC:s rätt att åtala både israeliska och palestinska ledare.

Humanitärt stöd, stöd för återuppbyggnad och utvecklandet av en palestinsk stat

Miljöpartiet vill se ett kraftigt bistånd till Palestina. Svenskt bistånd bidrar långsiktigt till Palestinas utveckling, och det humanitära stödet räddar liv och lindrar nöd i akuta situationer.

I oktober 2024 röstade Israel igenom två lagändringar som stoppar UNRWA från att verka i Gaza, på Västbanken och i östra Jerusalem. Ett beslut som kommer få katastrofala konsekvenser. UNRWA stod för 80 % av all nödhjälp som nått civilbefolkningen i Gaza. Det finns inga andra alternativ som gör att hjälpen kan komma fram. Utan UNRWA blir Israels ansvar för sjukvård, utbildning, livsmedelsförsörjning med mera för alla palestinier i det palestinska territoriet större. Ett ansvar som de inte är beredda att axla. Sveriges regering har valt att hörsamma Israels krav och stoppat det svenska stödet till UNRWA. Det är en skam som Sverige kommer få stå till svars för. Stödet bör omedelbart återupptas.

Det är viktigt att Sverige också fortsätter bidra med ett starkt utvecklingsbistånd till organisationer för att återuppbygga Palestina efter konflikten. Det palestinska civilsamhället, MR- och fredsorganisationer från både Israel och Palestina, kulturarbetare, fria medier samt organisationer som arbetar med utbildning, sjukvård och annat är centrala aktörer. Det är också dessa aktörer som kan bygga förtroendet för en tvåstatslösning hos befolkningen. I väntan på en rättvis tvåstatslösning krävs det organisationer som arbetar på marken och observerar och rapporterar om det övergrepp som den israeliska militären och bosättare begår. En av de viktigaste av dessa organisationer är det ekumeniska följeslagarprogrammet som regeringen har dragit in stödet till. Vi kräver därför att regeringen omedelbart återupptar detta stöd.

Ockupationen i sig gestaltas i enorma miljöorättvisor vad gäller både vem som drabbas av miljöförstöring och vilka som har tillgång till naturmiljöer. Miljöorättvisa borde vara en central del av fredsförhandlingar och en förutsättning för en rättvis fred. Det är i princip omöjligt att bygga upp ett motståndskraftigt samhälle under ockupation. Det kräver både resurser och planering.

Palestinierna i de ockuperade områdena lever under israeliska militärlagar men pressas också av beslut fattade av palestinska myndigheter. Den nuvarande palestinska staten är ingen rättsstat. Allvarliga problem som korruption, censur, godtyckliga arresteringar och tortyr förekommer.

Miljöpartiets krav

Vi vill självklart se tydligare markeringar från regeringen och sanktioner mot Israel, som borde ha varit på plats sedan länge. Miljöpartiet kräver att den svenska regeringen agerar i alla tillgängliga diplomatiska och inofficiella kanaler för:

- att Israel omedelbart släpper in humanitär hjälp i Gaza
- en permanent vapenvila
- att gisslan och andra illegalt frihetsberövade personer som hålls av Hamas och Israel återförenas med sina familjer
- att EU bör pausa associeringsavtalet med Israel
- att EU inför handelssanktioner mot Israel
- att EU inför importrestriktioner för produkter från israeliska bosättningar på ockuperat område
- att Sverige belägger det israeliska styret och militären med inreseförbud
- att Sverige stoppar visumfriheten för israeliska bosättare
- att EU enas om ett vapenembargo mot Israel
- att EU sanktionerar ansvariga ministrar i Israels regering
- att regeringen/EU kräver att Israel ger obegränsad tillgång till Gaza för humanitära insatser
- att folkmord, brott mot mänskligheten och krigsförbrytelser utreds
- att Sverige ansluter sig till Sydafrikas anmälan till Internationella domstolen om att Israel ska utredas för folkmord
- att regeringen aktivt försvarar Internationella brottmålsdomstolens rätt att utreda både israeliska och palestinska ledare för krigsbrott och brott mot mänskligheten
- att Sverige stoppar allt militärt samarbete med Israel och att Sveriges försvarsattaché vid ambassaden i Tel Aviv kallas hem
- att svenskt humanitärt bistånd till Palestina stärks för att möta de enorma behov konflikten skapat
- Att stödet till UNRWA omedelbart återupptas

- Att stödet till ekumeniska följeslagarprogrammet och palestinska MR-organisationer omedelbart återupptas
- Sverige bör gå samman med andra länder och skicka en räddningsflotta med nödhjälp till Gaza
- att Sverige verkar för att få till stånd en hållbar fredsprocess som leder till en rättvis tvåstatslösning.
- att FN-skickar en fredsfrämjande insats för att upprätthålla vapenvilan när den är på plats
- att Sverige verkar i FN för att få ett slut på Israels olagliga ockupation exempelvis genom att stödja resolutioner i FN:s generalförsamling och säkerhetsråd
- att Sverige gör som flera andra europeiska länder och tar emot patienter från Gaza i akut behov av vård
- att svenska regeringen driver på för att EU ska undersöka om det är möjligt att terrorlista våldsamma bosättare och bosättarorganisationer.

Jacob Risberg (MP)

Emma Berginger (MP)

Ulrika Westerlund (MP)

Janine Alm Ericson (MP)

Rebecka Le Moine (MP)